יח: אלו קדשים פרק שלישי תמורה

תני רבי חייא לסיועי לר' יהושע בן לוי אם כשב הוא ק)מקדיש ולד ראשון הוא קרב ולד שני אינו קרב. וסיינו מב) ע"כ כרבנן דלר' נ"מ ולד ראשון אינו קרב כלל והך דרשה אינה אלא אסמכתא בעלמא דהא דלא שמי אינו קרב היינו מדרבנן שמא יגדל ממנו עדרים ועדרים וכפסחים מג) (דף נ:) מוקי לה להא לדרשא אסמכתא: **מעצרתא** בעי למיכליה. אבל לא פריך מפסח בעי למיכליה דלפסח דמסוכר זמן היה: **אי** הכי מאי אסהדותיה. מד)דבעלמא לו לא היה תולה בעצרת והאי מג הסוכות קאמרת רבי פפיים לאפוקי דרבא אלא הנמת מאי אשמעינן: **וחליפות** [ד], ע"מ מה חליפות דלו הפרים תודה ואכדב והפרים אחרת תחתיה ונמצאת הראשונה והרי שתיהן עומדות הא כבר שמעינן ליה מרישא דברייתא פה): **אבל** נבי ולד תמורה דאיתיה נמי קרבה. נלו אימיה ממש אלא הקדש ראשון שבאו אלו מכחן והוא קרב מאכל הוא עצמו לא. ומ"מ מאי מו) ד) קמ"ל דלמא שאני הכא דלא קרב דכל שבטעלת מתה בשפש רועה וולד מטעלת מתה ומש"ה בשפש ירעה אבל הוא עצמו לא יקריב וי"ל דלא נגמרה בשפש רועה אלא בהני דשייכי בהלכתו בשפש כגון מתו בעליו לו נתכפרו לו תמורה לו עברה שנתה דכל הני ד' דשייכי בשפש בהלכתו אבל ולד אפש דלאו בהלכתו הוא דאפש זכר הוא ולא שייך ביה ולד בהא לא נגמרה ההלכה:

אלא לדידכו דאמרתו לא קרב. ומ"מ מיקשה מרבנן לרבנן נמי הא דאמר רבא לעל דהיכא דאמיה קרבה אפילו רבנן מודו דולד נמי קרב והכא בולד תמורת אפש אמיה קרבה ש"כ הוה לו למימר דולד עצמו יקרב וי"ל דרב אסדא דהכא לית ליה הא' שיעוא דרבא דלעל אלא ס"ל דדמשני רבה בר בר חנה במחלוקת שנויה לעל דהיכא דאמיה קרבה אפילו רבנן מודו משני הכא שיעוא אחרינא דאיתא בסמוך דרבא אמר לעולם מלי למימר דרב אסדא נמי לית ליה שיעוא דרבא דלעל דהא דאמר דהיכא דאמיה קרבה אפילו רבנן מודו ה"מ גבי ולד תמורת עולה דעיקר מחילת הקדש קרב עולה ומש"ה דין הוא שיבא דולד עצמו קרב עולה אבל הכא גבי ולד תמורת אפש דעיקר מחילת הקדש קרב אפש ולא עולה אין דין שיבא דולד קרב עולה ג)וה"ק קאמר מו) ד) ל"ל ממפרש נקבה לעולה וילדה ה) דאין עיקר קרב עולה אלא רועה מה)דולד עצמו קרב הכי נמי ה"ל למימר דולד תמורת אפש יאתי ד"מ דאין עיקר הקדש קרב עולה הולד עצמו קרב. מע)מורי הרמ"ר:

ור' אליעזר היא ורבא אמר אפילו תימא רבנן ע"כ לא פליגי יז) עליה דר' אליעזר אלא גבי מפריש נקבה לעולה דאיתיה לא קריבה אבל יח) תמורה דאיתיה נמי קריבה אפילו רבנן מודו יט) ומי אמר רבי כ) אליעזר יקרב עולה הוא עצמו כא) ורמינהו כב)תמורת אשם ולד תמורה ולדן ולד ולדן עד סוף כל העולם ירעו עד שיסתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה כג)רבי כד) אלעזר אומר ימותו ר"א אומר יביא בדמיהן עולה בדמים אין הוא עצמו לא אמר רב חסדא ר"א לדבריהם דרבנן קאמר כה) להו לדידי סבירא לי דאפילו ולד נמי קרבה עולה לדידכו דאמריתו (א) כו) רועה אודו לי מיהת דמותרות לנדבת יחיד אזלי ואמרי ליה מותרות לנדבת ציבור אזלי רבא אמר עד כאן לא קאמר ר' כז) אליעזר הוא עצמו יקרב עולה אלא במפריש נקבה לעולה דאיכא שם עולה על אמו אבל

כשב. משמע ולד עולה מ) **הוא קרב.** ולד שלמים דהא קרא בשלמים כתיב: **ולד דמאי.** קא ממעט דלתמרת ואין ולד כל הקדשים קריבין: **ולד המעושרת.** מעשר בהמה שיצאה נקבה בעשירי ואחר כך ילדה אינו קרב אלא ירעה ויאכל במומו לנבעלים כדין מעשר שנאכל במומו לנבעלים: **מכבור גמר.** ובכבור לא קרב ולד דידיה דהא ליכא ולד נכבור דהא זכר הוא: **כלל יום ויום עובר בעשה.** כו) ובאת שמה ובאתם שמה כז)דמשמע כרגל דלשון שמא שמה הבא כל נדריכם שעליך: **מעלרת בעי למיכליה.** כח) דבשלמא בפסח לא אקריביה לאימור מתוסר זמן דהוה דעולד בפסח ועבר הרגל קודם שימצאו לו ז' ימים כט)[ל] (ב) **ואידך.** רב זביד אמר לך כל היכא דאני בפסח ובעי לאהדורי מידי בעצרת אני עצרת ולא קרי ליה חג אבל אי הוה מדכר בפסח בלשון חג שמעינן מינה: **מתני' הרי אלו כפודה.** וקריבין ונאכלין ליום ולילה לו) **גמ' מהו אומר** [ב] **הפודה** לא) (ליה) **יקריב.** אם על תודה יקריבנו והקריב וגו' דהוה לג) [מלין למנחת מ)] (אם על תודה) והקריב על זבח הפודה: **מ"ל פודה יקריב.** מ"מ: (ג) לנ) **שניה.** אם יקריבנו לאחר שהקריב הראשונה: **יקריבנו אחד ולא שנים.** ומנחם הוא דקא ממעט דאילו מהקרבה לא נד) ממעט לה שניה כדגמרינן להו מאם על תודה דקרבה: **מנין לרבות** כו'. להקרבה: **וחליפות.** כגון אבדה והפרים אחרת תחתיה לא) [ד]: **מתני' תמורת עולה.** כגון המיר זכר בעולה: **ולד תמורה.** כגון אם המיר נקבה בעולה וילדה התמורה זכר לו) **גמ' מ"ש.** גבי ולד תמורת עולה דלא פליגי רבנן לו) דבדברי הכל קתני הכא לא מי אלו כו' והיינו [ב] כליל לאישים: **ובסיפא.** גבי ולד עולה פליגי רבנן דהוא עצמו לא יקריב אלא דמיו: **כמחלוקת שנויה.** כאם שמולקין בסוף לד) כך מולקין בראשונה ורישא דקתני הרי אלו בעולה ר"א היא: **גבי ולד תמורה אימיה קריבה.** לאו אימיה ממש אלא הקדש ראשון שבאו אלו טון מכחו הוא קרב זכר הוא אבל בעצמו אינו קרב מפרש בנקבה לעולה כמו שפפרש לחלק בין תמורת אשם לעולה כמו שפפרש ולחלק. תוס': לד) דאמריתו דלא יקריבו אחרת תיבת נמחק: פפ) ר' אליעזר הוא: לו) בעשה. במס' ר"ה מפיק לה מקרא ובאת שמה דבשמע: לז) למיכליה דמסתמא הם לא יאחרו דבשלמא: פפ) ימים הס"ד ומה"ד שהיה הולה דוקן ומזוהם כיון דלא הוה ראוי הו"ל סוכות דעל הבית הס"ד: פפ) סוכות הוא: ל) ולילה עד חצות בדין שאר תודה דהא מותר תודה הוין. הס"ד ומה"ד ולדה בכדי נקט אלא איידי דתני סיפא ולד ולד ולדן קא נקט בכל הני ולד הס"ד: (פ) תיבת לי' ל"ש ונמחק: (צ) דהוה ליה למכתב: (ג) מה"ד יכול תהא שניה טעונה לחם אם: (ד) לא קא ממעט לשניה כדמהיבי לוו מאם: (ה) התחיה והרי שהיתן עומדות יקריב אחר מהן ולחמה עמה כדמפרינן בתחיה יקריב ראיה שיעבה יקריב לחמה עמה אבל תחייהו בלא לחם לא נפקא לי מינה. הס"ד ומה"ד יכול כולי טעונות לחם ולדות ותמורות ותחליפות. הס"ד ומה"ד ת"ל תודה ודאי טעונה לחם קודם הקרבת שניה וחליפה טעונה לחם קודם כפרה: (ו) זכר ולדה התמורה ולד ולדן לא אינצטריך לפיהני כיון דתני ולד תמורה אלא איידי דתני דישא דמתני' ולדה דוקא קתני לה הכא: (ז) דרבי הכל אות ב' נמחק: (ח) נקבה נמי אמאי: (ט) המפריש נקבה לעולה: פ) הערה. ס"א דאין תפיסת וזכרות בעוף הילכך אין דחויה גדול אבל ולד תמורת אשם דחויה גדול שאין שם אשם קרב נקבה דאין אשם בעוף: פא) לכשתמכר הרי דמיה עולה דהיינו שם עולה: פב) דהיינו דלא כרבא דלרבא אליבא דר"ע קרב ולד ולד ולדי"ל דהיינו ל"ש: פג) ובפסחים נמי משמע כן דמיקר לה: פד) אסהדותיה. פי' רבשלמא: פה) דבריתא ר"ל דאגב שיעשה נקט ליה הכא: פו) מאי פריך תיבת ק"ל נמחק: פז) תיבת לר"ש ל"ש ונמחק: פח) הערה אבל לר"א דאמר במפריש נקבה וילדה דולד: פט) תיבות מורי הרמ"ר נמחק:

תני רבי חייא לסיועי לר' יהושע בן לוי אם כשב הוא ק)מקדיש ולד ראשון הוא קרב ולד שני אינו קרב. וסיינו מב) ע"כ כרבנן דלר' נ"מ ולד ראשון אינו קרב כלל והך דרשה אינה אלא אסמכתא בעלמא דהא דלא שמי אינו קרב היינו מדרבנן שמא יגדל ממנו עדרים ועדרים וכפסחים מג) (דף נ:) מוקי לה להא לדרשא אסמכתא: **מעצרתא** בעי למיכליה. אבל לא פריך מפסח בעי למיכליה דלפסח דמסוכר זמן היה: **אי** הכי מאי אסהדותיה. מד)דבעלמא לו לא היה תולה בעצרת והאי מג הסוכות קאמרת רבי פפיים לאפוקי דרבא אלא הנמת מאי אשמעינן ליה מרישא דברייתא פה): **אבל** נבי ולד תמורה דאיתיה נמי קרבה. נלו אימיה ממש אלא הקדש ראשון שבאו אלו מכחן והוא קרב מאכל הוא עצמו לא. ומ"מ מאי מו) ד) קמ"ל דלמא שאני הכא דלא קרב דכל שבטעלת מתה בשפש רועה וולד מטעלת מתה ומש"ה בשפש ירעה אבל הוא עצמו לא יקריב וי"ל דלא נגמרה בשפש רועה אלא בהני דשייכי בהלכתו בשפש כגון מתו בעליו לו נתכפרו לו תמורה לו עברה שנתה דכל הני ד' דשייכי בשפש בהלכתו אבל ולד אפש דלאו בהלכתו הוא דאפש זכר הוא ולא שייך ביה ולד בהא ל